Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 8. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 11-го СІЧНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, JANUARY 11, 1980 No. 8. VOL. LXXXVII.

УКРАЇНСЬКІ НАУКОВЦІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ В СЛАВІСТИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

Сан Франсіско (тмл). — Цілий ряд українських вчених професорів університетів та коледжів взяв участь у цьогорічній конференції Американської Асоціяції Викладачів Слов'янських та Східньоевропейських Мов, тут у цьому місті, в днях від 27 - 29-го грудня м. р. У цілому на цій конференції відбуто 30 сесій на славістичну тематику, з того дві сесії присвячено виключно українським питанням, але доповіді, що порушували українські теми, були виголошені теж на інших сесіях, крім цього деякими сесіями керували наші вчені. На сесії „Українська література", предсідником якої був Володимир Т. Жила (Тексаський Технічний університет) обговорювано нову українську літературу. Ярослав Б. Рудницький (професор-емерит Манітобського університету) доповідав про „Максима Рильського — як поета та перекладача" своїх власних віршів на інші мови, а або творів в інших мовах на українську. Яр. Славутич (Альбертський університет) розглядав поетичну творчість українських дисидентів", зокрема поета Івана Світличного, наголошуючи його гостру сатиру, що її згаданий поет стосує до підсовєтської дійсности. Роман В. Кухар (Стейтовий університет Форт Гейс) обговорював твір „Оргію" Лесі Українки — як драму-трагедію покореної нації; цей драматичний твір, звичайно пропускають у совєтських виданнях великої поетеси. Богдан Б. Чопик (університет Юта) зупинився над темою „Трипільські оповідання Докії Гуменної — символізм старинної графіки та звичаї". Прелеґент сказав, що письменниця звертається у своїй літературній творчості до первнів однієї із найстарших прошарків старинної культури на території України. Володимир Смирнів (МекМастер університет) зачитав доповідь про „Соняшну машину Володимира Винниченка". На думку доповідача, письменник передбачив у цій утопійній розповіді багацько технологічних інновацій як рівнож пекучих суспільних проблем, що ціхують останню чверть нашого сучасного сторіччя.

Другою сесією, що її переводили українські науковці, було третє засідання Міжнародного Товариства ім. Івана Франка. Предсідником тут був Богдан Б. Чопик. Доповідь „Іван Франко — кандидат нагороди Нобля 1916 р." виголосив Ярослав Б. Рудницький. Прелеґент сказав, що старання на висунення кандидатури Івана франка на цю нагороду тому не уван-

(Закінчення на стор. 4)

ГРОМАДА ВШАНУВАЛА РЕД. ВАСИЛЯ КАЧМАРА У ЙОГО 75-РІЧЧЯ

Ред. Василь Качмар з дружиною пані Наталією під час ювілейної зустрічі

Ню Йорк. — Причини і цілі та розвиток двох рухів, під знаком яких проходить історія і змагання українського народу в останньому півсторіччі: організаційно оформленого 50 років тому українського націоналістичного руху та подібно організаційно оформленого 15 років тому руху за патріярхальне завершення Помісної Української Католицької Церкви і великий, у цьому другому випадку ініціятивно-рішальний, вклад редактора Василя Качмара в ідейне та організаційне оформлення цих рухів — були темою промов і розмов під час ювілейної зустрічі, що відбулася тут у великій залі Українського Народного Дому в неділю, 16-го грудня 1979, на пошану ред. Василя Качмара з нагоди його 75-ліття.

Зустріч-прийняття влаштували Українське Патріярхальне Т-во та Земляцтво „Перемищина", створивши для цієї мети спільний Комітет у складі: Р. Лапичак, З. Машталєр, Яр. Пастушенко, Є. Стахів, М. Хитра та Я. Щербанюк.

Програму зустрічі відкрив коротким словом привітання п. Євген Стахів, а проводив нею дир. Ярослав Пастушенко. Після молитви, яку провів о. крилошанин Любомир Мудрий, дир. Я. Пастушенко сказав про мету зустрічі: вшанувати громадянина-редактора-націоналіста і основоположника патріярхального руху у його 75-річчя від дня народження та доброго півсторіччя відданого і творчого труду для щастя народу. Я. Пастушенко, як і опісля інші промовці, говорячи про ред. В. Качмара та його працю і заслуги, з не меншою шанобливістю згадували його дружину, пані Наталію з Липських. Дир. Я. Пастушенко представив і „ціле плем'я" Качмарів, приявних на цій зустрічі, їхніх дітей і внуків: абсольвентку політичних наук дочку Лярису з чоловіком інженером-електриком Борисом Даником і їхніми дітьми Андрієм, Олесем і Степаном, дочку Зірку з чоловіком д-ром Романом Воронкою та дітьми Наталкою і Нестором, сина інж. Богдана з його дружиною Лесею з Леушів та їхніми дітьми Лярисою й Андрієм та згадав про дочку проф. Надію і її чоловіка Володимира Луцева та їхніх дітей Степана, Рому, Данила і Ярему, які живуть у Торонто і на це свято не змогли прибути.

(Закінчення на стор. 3)

ЗСА ПОЧИНАЮТЬ ВВОДИТИ В ЖИТТЯ САНКЦІЇ ПРОТИ СССР

Москва. — У вівторок, 8-го січня ц. р., у виявi дальшого протесту проти інвазії совєтських військ у Афганістані, американський Уряд видав розпорядження відкликати сім американських урядовців з Київського консуляту та видалити 17-ох совєтських дипломатів із заплянованого консуляту в Ню Йорку, — інформує у спеціяльному повідомленні кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Крейґ Вітні. Дальші кроки у напрямі цих санкцій, що їх заповів президент Джіммі Картер, промовляючи у п'ятницю, 4-го січня у Білому Домі, були підтверджені амбасадою ЗСА в Москві.

Дейвід Шварц, голова штабу американських урядовців Київського консуляту, у телефонічному інтерв'ю повідомив, що члени Київського консуляту і їхні родини — 16 осіб, незабаром покинуть Київ. Однак, дозвіл на затримання бюра покищо залишиться правосильним з уваги на евентуальну зміну рішення, тобто якщо б знову урядовці мали повернутися до Києва.

Київський консулят відкрито в 1974 році за обопільною згодою колишнього президента ЗСА Річарда Ніксона і совєтського лідера Леоніда Брежнєва, які тоді домовилися про відкриття консулятів в Києві і в Ню Йорку. Росіяни вже від довшого часу мали свої бюра при 91-ій вулиці в Ню Йорку, і можна сподіватися, — пише Крейґ Вітні, — що совєтські робітники ще цього року закінчать працю над будинком американського посольства при Стрілецькій вулиці в Києві. ЗСА ще мають свій консулят в Ленінґраді, а Совєтський Союз-у Сан Франсіско. Покищо нічого ще не пляновано в напрямі зредукування цих консулятів.

Санкції американського Уряду в СССР сприйнято із задивляючим спокоєм, — стверджує кореспондент. ТАСС опублікував доволі лагідну інформацію, в якій висловлено думку, що останній виступ Президента Америки треба радше трактувати як його передвиборчу кампанію.

До найбільш драматичних кроків президента Картера, — стверджує Крейґ Вітні, — треба зараховувати його відкликання достави 17 міл. тонн збіжжя із 25-ох мільйонів, замовлених совєтським урядом, щоб збільшити поживу для худоби. І хоча совєтська преса ніколи публічно не признається, чому існує таке запотребування зерна, загально в світі кружляють поголоски, що зменшення достави збіжжя може спричинити поважну проблему, якщо совєтський уряд не має потрібних запасів. Припускають, що СССР, правдоподібно, старатиметься закупити збіжжя від інших країн.

Якщо йдеться про індустріяльну торгівлю ЗСА з СССР, то брак її буде відносно незначний, бо ті товари, що їх досі Америка продавала Совєтському Союзові, становили всього 600 мільйонів долярів вартости. СССР провадив переважно торгівлю із Японією, Західньою Німеччиною та багатьма іншими західньоевропейськими країнами. Однак, річний мітинґ, що мав відбутися від 14-18-го квітня поміж американськими і совєтськими урядовцями, які перепроваджували торговельні трансакції, правдоподібно не відбудеться. Американці також плянували продавати совєтам технічний виряд для видобування і продукції оливи, але, беручи до уваги нові

(Закінчення на стор. 3)

Відбулася пресова конференція АБН-у

Ню Йорк (Пресове Бюро АБН). — В п'ятницю, 4-го січня, 1980 р., тут у Гільтон готелю відбулася успішна пресова конференція Антибольшевицького Бльоку Народів (АБН) у зв'язку з московською мілітарною офензивою та насильною окупацією Афганістану. Пресконференцією провадив П. Войтинас, президент нюйоркського відділу АБН-у, литовського походження. Пані Слава Стецько, член Центрального Комітету АБН-у, особливо збагатила цю конференцію своєю присутністю та своїми доцільними заввагами. До покликаної президії увійшли наступні члени Управи Відділу: М. Шпонтак (Україна) — віцепрезидент, Ч. Андреанський (Мадярщина) — віцепрезидент, Т. Ожбровіцький (Мадярщина), та Р. Уліш (Німеччина).

Присутніми на пресовій конференції були кореспонденти американської та міжнародної преси, телевізії та радіо, як, наприклад, кореспонденти „Асошієйтед Пресс", „Юнайтед Інтернешенел", канал 4 та інші. Пан Войтинас відкрив конференцію о год. 2:30 по полудні, відчитавши вступне слово. Опісля, п. Ожбровіцький відчитав десятихвилинну заяву з рамени відділу АБН-у в Ню Йорку, в якій гостро засуджено московську мілітарну офензиву в Афганістані, ствердивши при тому, що така імперіялістична політика Москви — це нічого нового, бо російський імперіялізм вже насильно зайняв землі багатьох поневолених народів, які всі під проводом АБН-у, з'єднанні у спільному фронті в боротьбі проти Москви. Заява також закликала народи вільного світу започаткувати гострішу, навіть наступальну політику проти червоного Кремля, бо тільки тоді Захід може ефективно захищатися перед цією жорстокою, націовбивчою світовою загрозою.

З рамени нюйоркського Відділу АБН-у, також висловлено резолюцію у зв'язку з цим до президента ЗСА — Джіммі Картера, в якій запропоновано, між іншим, негайний відклик всіх американських дипломатів із Совєтського Союзу та із т. зв. совєтського бльоку взагалі, негайне перервання усіх економічних, торговельних договорів з СССР та країнами совєтського бльоку, та обмеження можливостей туристам доїзду до цих країн.

Прикінці відчитано телеграму до З. Бжезінського і окрему заяву голови ЦК АБН-у, голови Проводу Організації Українських Націоналістів (ОУН) — Ярослава Стецька, в якій були висловлені наступні вимоги: 1. рішуча та негайна підтримка зі сторони державних мужів Заходу, революційний, національно-визвольній боротьбі поневолених Москвою народів та одночасне включення всього вільного світу у спільний фронт антимосковських

(Закінчення на стор. 3)

Ізраїльсько-єгипетський договір стане заборолом проти совєтської аґресії — надіється Вайцман

Вашінґтон. — Езер Вайцман, міністер оборони Ізраїля, який недавно перебував у Вашінґтоні в справах допомоги ЗСА Ізраїлеві, заявив, що ізраїльсько-єгипетський мирний договір, з участю ЗСА може стати заборолом проти совєтського проникнення на Близький Схід. Він заявив, що Ізраїль і Єгипет оцінюють цей договір не тільки як пакт між двома державами, але як „початок нового бльоку, початок нової бази проци совєтизму", себто можливої совєтської аґресії на Близькому Сході.

Виступаючи на телевізійній програмі „Фейс ди Нейшен", Вайцман заявив, що Ізраїль старається про збільшення американської допомоги з огляду на економічні труднощі у зв'язку з втратою нафтових піль в Сінаї, які повернено Єгиптові на основі договору.

Він далі заявив, що ізраїльсько-єгипетський договір „повинен стати ланцюгом", прив'язаним до ЗСА, який, на його думку, повинен охопити теж Йорданію, Марокко, Судан та Савдійську Арабію і стати оборонним бльоком проти повторення таких подій, які недавно заіснували в Ірані та Афганістані.

Вайцман відкинув будьяку аналогію між визвольною акцією ізраїльських вояків на летовищі в Ентеббе в Уґанді в 1976 році та можливим американським визволенням американських закладників в Теґрані. Америка в справі закладників в Теґрані та подібних випадках мусить бути дуже обережною поводитися як світова потуга, але рівночасно залишитися гуманною країною, „а не поводитися так, як це роблять росіяни в Афганістані".

На закінчення міністер Вайцман заявив, що він хотів би, щоб ЗСА мали свої мілітарні бази на Близькому Сході.

У Східній Німеччині заарештовано письменника

Західній Берлін. — У Східньому Берліні, тутешня поліція, вперше на підставі нового гострого закону цензури, який увійшов в життя минулого року у серпні, заарештувала письменника Манфреда Бартца, який тепер очікує судової розправи, — інформує пресове аґентство Ройтерса.

М. Бартца схопили ще в листопаді м. р., у його помешканні у Східньому Берліні, обвинувативши його в розповсюдженні неопублікованих текстів, в яких він критикує уряд, і в яких, мовляв, знаходяться інформації, що вважаються державними таємницями.

На підставі нового статуту, за розповсюдження цих справ, що вважається „пошкодженням порядку держави", або глузуванням з комуністичної системи, підсудному грозить кара трирічної в'язниці. Вважають, що деякі параграфи цього статуту є прицілом на письменників, щоб припинити їх зростаючий критицизм.

Студентки Академії св. Юра відвідали Менор коледж

Група студентів з Академії св. Юра в Ню Йорку — під час їхнього перебування на відпустці в Менор коледжі в Дженкінтавні, Па., координатором якого був о. Іван Сембрат, ЧСВВ, учитель релігії у цій школі; проводив прогулянкою о. Лев Ґольдберґ, ЧСВВ

У першому ряді (зліва) зібрані перед будинком музею українського народного мистецтва, сидять студенти: Катя Юрковська, Галина Островська, Анна Ґбур, Таня Оберишин; стоять у другому ряді (зліва): Ірина Бортник, Джозефіна Тямсік, Марія Скомська, Леся Черапанин, Христина Кін, Анна Тенюх та Марія Пріма.

Ще у справі зустрічі із Святославом Караванським і Ніною Строкатою-Караванською в Ню Йорку

Ню Йорк, Н. Й. — Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій — Метрополітальний Відділ УККА інформує, що зустріч українського громадянства із Святославом Караванським і Ніною Строкатою-Караванською, недавно прибулими з СССР українськими політичними в'язнями, відбудеться, як вже було раніше заповіджено, в суботу, 26-го січня ц. р., о год. 5-ій вечора у великій залі Стайвезент Гайскул при 15-ій вулиці (між 1 і 2 евеню). У програмі: привітання гостей, слово С. і Н. Караванських, запити. Вступ: 5 долярів від особи; 3 дол. пенсіонери і студенти. Окремої збірки не буде.

Чистий дохід буде переданий шановним Гостям.

Організатори надіються, що у цій зустрічі візьме участь велике число громадян.

ПОМЕРЛА ГАЛИНА ДІДИК — ДОВГОЛІТНІЙ ПОЛІТВ'ЯЗЕНЬ

Ню Йорк, Н. Й. (Ніна Строката - тел.). — Закордонне представництво Української Гельсінкської Групи з великим сумом повідомляє, що після недуги упокоїлась в Бозі Галина Дідик, довголітній політв'язень і сумлінна патріотка України. Опечаленим родичам, побратимам і посестрам Галини складаємо наші найщиріші співчуття. Вічна пам'ять тій, яка віддавала своє життя Україні.

За членів представництва
ген. **Петро Григоренко**
з дружиною **Зінаїдою**

Посмертна згадка про Галину Дідик

З нашого суперечливого і нещасливого світу відійшла назавжди одна з кращих жінок України, Галина Томівна Дідик.

Галина Дідик належала до славної плеяди жінок, які відбували найжорстокіший реченець тюремного ув'язнення за український патріотизм. Це про неї, як і про Катерину Зарицьку та Одарку Гусяк, говорили наглядачі одіозної Владимирської в'язниці: „Вони прийшли сюди не відсиджувати час покарання, а жити".

І Галина Дідик справді жила у тому Владимирському склепі, який ховав її і всю згадану трійцю більше 15 років. Жила, але стліла в неволі, тому що завжди дбала про те, щоб жаден день не пройшов без доброї справи на користь ув'язнених братів. А брати в'язні приходили до Владимирського центру і виходили з нього. Галина Дідик і Катруся, Одарка все лишалися в тій катівні. Нарешті настав і їх час вийти з тюрми та не на волю, а в Мордовський табір. І знову збігає час-реченець, аж нарешті повернення Галини до свого краю. Тільки ж те повернення не означало волі-свободи, бо на землі України ніхто її не має. Справжнє звільнення прийшло до Галини в один із зимових днів цього року, коли Бог Предвічний забрав до своєї господи її натруджену душу, а добрі люди на вічно віддали її тіло українській землі.

Іменем всіх політв'язнів України просимо про молитви за душу нашої посестри-страдниці Галини.

Святослав Караванський
Надія Світлична
Ніна Строката

В „Українському Віснику" (випуск 1-11) пишеться:

Галина Дідик — 1912 року народження, колишня обласна провідниця Українського Червоного Хреста Тернопільської области, потім — зв'язкова Центрального Проводу ОУН. Заарештована 5-го березня 1950 року, засуджена на 25 років тюрми. Перебувала у Верхнє-Уральському і Володимирі. З 1968 року тюрма замінена табором. Знаходилася у таборі 6 (Мордовія).

Труднощі з фреквенцією студентів в Україні

Київ. — Київська газета „Радянська Україна" інформує, що заступник міністра освіти УССР у зв'язку із статтею у їхній газеті „За призначенням не прибув" повідомив редакцію, що Міністерство освіти УССР, взявши до уваги брак різних спеціялістів, працює над вдосконаленням мережі спеціяльностей у педагогічних навчальних закладах. Зокрема збільшено позаконкурсне приймання молоді з віддалених сіл, щоб приготовити ряд потрібних фахівців. Йдучи цією дорогою, Міністерство робить різні старання, щоб покращати житлові умовини для випускників, медичне обслуговування тощо.

Ці всі заходи мають свою причину. Бож як в дальшому пише газета, — стверджено, що „окремі випускники університету справді несвоєчасно прибувають або й зовсім не з'являються за призначенням на роботу в школи". Тому, щоб запобігти цьому, крім згаданих старань, „впроваджено систему організаційних і виховних заходів з психологічної, моральної підготовки студентів для праці в школах, посилено контроль за їх прибуттям на роботу.

„Високі" осяги в СССР

Баку. — У київській газеті „Радянська Україна" в рубриці „СРСР — наша Батьківщина" появилася „преважлива" новинка, бож як газета інформує, у тепличному господарстві Бакинського заводу вперше зібрано багатий урожай ярини. І на столі робітників появилися не будь-що, а свіжі... огірки і помідори.

Це ще не все, бо газета в дальшому пише про інші незвичайні „блага", бо і там же почалося будівництво господарства, розрахованого на утримання 50 тисяч курей, великої і дрібної худоби. На заводі здійснюється широка програма озеленення". Такий це, мовляв, продукт, можливий тільки в системі „радянського способу життя".

• УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА •

РІЗДВЯНИЙ КОНЦЕРТ В ІРВІНҐТОНІ

Ірвінґтон, Н. Дж. — Українська Православна Парафія св. Тройці при 836 Лайонс евеню в Ірвінґтоні влаштовує в неділю, 13-го січня ц. р., після Богослужби о год. 11:30 ранку — Різдвяний Концерт колядок і щедрівок у виконанні церковного хору під диригентурою інж. Д. Олійника. Після концерту в тій же залі відбудеться Різдвяна Зустріч парафіян і гостей. Концерт і зустріч влаштовують Отець Настоятель і Парафіяльна Рада.

КОНЦЕРТ КОЛЯДОК

Ню Йорк, Н. Й. — У неділю, 13-го січня ц. р., відразу після Служби Божої в українській православній катедрі св. Тройці при 359 Брум вулиці відбудеться концерт колядок у виконанні катедрального хору під диригентурою пані Валентини Наливайко. Після концерту — Традиційна Ялинка з дарунками для дітей і сестрицтва. Ці імпрези влаштовує Парафіяльна Рада.

ЗБІРКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ УККА НА 1979 РІК ПРОДОВЖЕНА ДО 14-го СІЧНЯ — ЧИ ВИ ВЖЕ ЗЛОЖИЛИ СВІЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК?

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

За сильними словами — сильні діла

Напереломі 1979 і 1980 року президент Джіммі Картер опинився в страшенно важкій і трудній ситуації. Його докраю обурила брутальна протизаконна поведінка іранських ісламських фанатиків, які в ім'я їх релігії силою захопили будинок американської амбасади та ув'язнили всіх членів її персоналу. Президент прилюдно таврував той акт, як терор, а вимогу повернення до Ірану колишнього шаха Мохаммеда Різу Паглеві як недопускальний шантаж. Щоби скріпити свої слова ділами, Президент заморозив всі фонди Ірану в американських банках, припинив імпорт нафти з Ірану, наказав виселити з Америки нелегально перебуваючих тут іранських студентів, перевів зосередження на південь від Перської затоки 21 військових кораблів під проводом двох велетнів-літаконосців та отримав від Ради Безпеки Об'єднаних Націй резолюцію з вимогою „негайного" звільнення закладників. Але всі ці слова і діла відбилися об вуха Аятолли Хомейні, як горох об стіну.

І те саме може повторитися з історією совєтської збройної агресії супроти Афганістану. Президент Картер негайно гостро натаврував ту агресію. Своє обурення висловив безпосередньо Леонідові Брежнєву почерез „гарячий провід" між Білим Домом і Кремлем. Він заповів Брежнєву „погіршенням американсько-совєтських відносин" і „поважними наслідками". Але Брежнєв, наче глузуючи з Картера, відповів йому, що це ж сам афганський уряд „запросив" совєтське військо, щоби відперти „загрозу ззовні" та що совєтських вояків відкличуть, якщо буде запевнена „безпека" Афганістану. Ця заява Брежнєва була настільки цинічна, що вона мусила обурити президента Картера, який просто заявив, що Брежнєв „обдурив" його.

Перед президентом Картером стануло питання: що далі? Картер зрозумів, що за рішучими і гострими словами мусять прийти такі рішучі діла, які зацукали б Хомейні в Теграні та Брежнєва в Москві, бо Америці грозить куди гірша ситуація,як вона була за мадярської революції проти Москви і вмаршу совєтських і сателітських військ до Чехо-Словаччини. В обох тих випадках Америка обмежилася до словесних протестів. Але тоді з американського боку не було пересторог і не було погрожування „поважними наслідками". В обох тих подіях — на Мадярщині і в Чехо-Словаччині — ЗСА зробили грубу помилку. Але можна виправдуватися, що окупація Мадярщини і Чехо-Словаччини безпосередньо не загрожувала безпеці Америки. Тепер ситуація настільки інша, що іранський уряд явно ображує Америку, окупуючи її амбасаду, яка є екстериторіяльним американським тереном, та в'язнить місяцями кількадесять членів персоналу амбасади. Знову ж інвазія СССР до Афганістану явно і безпосередньо загрожує дальшим походом над Індійський океан та до всього обширу Перської затоки — в одному і другому випадку безпосередньо загрожені інтереси ЗСА.

Однаково Хомейні, як Брежнєв цинічно використовують корисну для них географію. Вони правильно рахують, щоАмерика, програвши війну у В'єтнамі,не захоче знову воювати на віддалі тисяч миль від власних берегів. Проте, щораз довше перебування 50 американських „закладників" в іранському ув'язненні і щораз дальша консолідація совєтської збройної потуги на азійському Середньому Сході робить ситуацію цілком нестерпною. Тому 4 січня 1980 р. президент Картер проголосив низку конкретних відплатних актів, які вдарять по СССР, його економіці і престижі. Але цих актів буде теж замало, бо Москва ледве чи припинить свій похід у південній Азії. Треба таких актів, щоби ворожі диктаторські вожді не мог ли безкарно насміхатися і принижувати національно-державну гордість всіх американців. І коли в політиці найбільшу вагу має вислід кожної дії,то в даному випадку буде виправдуватися доброю волею. Ніхто не закидає і не закидатиме президентові Картерові, що він не мав увесь час на увазі життя, здоров'я і волю „закладників", але фактом є, що їх далі в'язнять. І фактом є, що Москва переводить криваву „пацифікацію" в Афганістані. У цій ситуації воювати тільки реторикою — трудно. Наче автоматично виринає запит: а що інше може вчинити Америка, якщо вона не може вести війни на азійському Середньому Сході? Щоби вдарити по інтересах Ірану та ще більше — по інтересах Совєтського Союзу — існують різні можливості. Але передумовою застосування кожної з них є — позбутися страху, щоби „не дражнити" Москви.

Євген В. Федоренко

СОВЄТСЬКА ІНВАЗІЯ АФГАНІСТАНУ

(2)

Васальська залежність афганського уряду від Москви штовхнула населення до збройного повстання, що почалося з жовтня 1978 року. Воно досить швидко поширилося майже на всі 28 провінцій, при чому бої повстанців з сільських і гірських місцевостей поволі переходили до міст. Якби не всебічна совєтська військова й економічна допомога та кільканадцять тисяч військових „дорадників", то прокомуністичний уряд Таракі не втримався б при владі. Афганське військо, яке начисляло біля 80-100 тисяч під час збройного перевороту, при кінці минулого року ледве начисляло половину. Частина впала жертвою чисток, частині не довіряли, зокрема старшинам, то вони покидали військо, а інші дезертували та переходили на бік повстанців. Так звані совєтські „дорадники", яких повстанці нараховували віля 20 тисяч улітку 1979 року, західня розвідча служба подавала сім тисяч, а американські урядові чинники вказували на одну тисячу військових і дві тисячі цивільних „дорадників", займали високі старшинські пости при армії, часто в афганських уніформах, а це викликало до них зневагу як афганських старшин, так і вояків. У наслідок постійної чистки серед старшинського складу, на їх місце уряд настановлював своїх — вірних комуністів і крайньо-лівих революціонерів, — але вояцтво їх не шанувало і не довіряло їм, бож вони не мали військового досвіду. Афганська армія розкладалася, і тому не дивно, що у вересні минулого року цілий гарнізон, розстрілявши декількох „політруків", перейшов до повстанців.

Проте, з другого боку, повстанці були поганенько озброєні, багато з них були озброєні стародавніми мушкетами та рушницями з Першої світової війни, не мали, очевидно, тяжкої зброї та артилерії, щоб протиставитися совєтським танкам, панцерним гелікоптерам та бамбардувальним літакам, якими орудували т. зв. совєтські „дорадники", хоч на літаках були афганські знаки. Крім того, повстанці, згуртовані в дев'ятьох різних групах, деякі з них в антагоністичних взаємовідносинах, діяли роз'єднано, навіть без координації своїх виступів. Одначе зростання збройного повстанського руху спричинило великий удар по Москві.

Тому комуно-московські верховоди безперебійно доставляли не тільки зброю, але й пілотів, танкістів та різних військових спеціялістів і політруків.

З нагоди першої річниці совєтсько-афганського „договору про дружбу" агентство ТАСС писало про те, що Москва готова дати поміч новому, ще більш відданому Москві диктаторові Афганістану Гафізуллягу Аміну, що захопив владу в вересні 1978 року від Таракі, який мав бути застріленний під час перевороту, закріпити владу „квітневої революції" та розгромити афганських „бандитів", тобто повстанців.

Загальна спрямованість Москви провадилася у двох напрямках: створення військово-летунських баз, зокрема біля кордону Ірану, й розбудова афганської внутрішньої сили безпеки.

Згідно з західньоевропейськими розвідчими джерелами, Кремль збудував модерну базу біля міста Фараг, 65 миль від іранського кордону, і утворив афганську летунську базу в Шіндад, 75 миль від кордону з Іраном.

Московські наміри затиснути у своєму кулаці афганський апарат внутрішньої охорони віщував сам Амін ще у вересні м. р., заявляючи, що треба реорганізувати організацію внутрішньої охорони, а при кінці цього ж місяця появилося повідомлення афганського уряду, що совєтський уряд доставить екіпажі й різнородне приладдя на 6.7 мільйона долярів для організації народної поліції.

Зрозуміло, що для створення з Афганістану совєтської бази і плацдарму для політичної оперативности в південнозахідній Азії, Кремль, очевидно, всіляко намагався здавити повстання, яке сповільняло здійснювати московські пляни, але не зупиняло їхніх задумів.

Невідомо чому, з якої причини Москва вирішила „зліквідувати" Аміна: чи тому, що він „без дозволу" Москви повалив уряд Таракі, чи, може, тому, що він не був схильний передати провід совєтським „кагебістам" над організацією внутрішньої охорони — т. зв. „народної поліції", на чолі якої він був і, дякуючи якій, захопив владу у свої руки.

Не дивлячись на те, що Москва напередодні кривавого перевороту влади Аміна розпоряджалася кількатисячними своїми бойовими частинами та в додаток — декількома тисячами т. зв. військових совєтських дорадників, їм не вдалося швидко захопити контролю столиці, бо військо Аміна і частини „народної поліції" збройно чинили опір захопленню влади совєтами.

[Продовження буде]

Софія Наумович

ЦЕРКВА І МОСКВА

(2)

Головним промовцем був Краснов-Лєвітін, що любить багато балакати, тому його двічі переривали, щоб дати слово французьким промовцем. Краснов почав від статистики, скільки церков було за царату, а скільки залишилося у містах і селах Московії. Перейшовши до ієрархії, він відразу здер маску з тієї делеґації, що прибула до Парижу, та з московського патріярхату, який її вислав. „Усі священики — від паламаря до митрополита — здеморалізовані (перевертні), бо всі мусять співпрацювати з КҐБ. При чому нижчі чини просто доносять тайни почуті при споводі, а вищі чини підписують „заяву координації" з КҐБ. Ті ж, які мають право розмовляти з чужинцями, а їх завжди два, пишуть докладну довідку з таких розмов, а потім ці дві довідки КҐБ порівнює. Кожне хрещення, вінчання чи інші ритуали в церкві треба зголошувати і таке зголошення має безпосередній наслідок: звільнення з роботи, або в найкращому випадку відмова путівки на вакації, мешкання тощо. Оцей церковний скандал викрив і розповсюдив о. Ґліб Якунін і за те його ув'язнили. Ув'язнили. Церквою не завідує священик, але „приходський совєт", назначений очевидно КҐБ. Так само і сьогоднішня делеґація — це перевірені КҐБ „надійні" люди. Отець Лєльонґ, якому дали слово, знову перервавши Краснова, пробував наївно боронити московську еміграційну церкву, пов'язану з патріярхатом, бо „чейже це їхні брати", як теж французьку католицьку Церкву, що вірна „екуменізмові" і нав'язує зв'язки з жидами, мусулманами та всіми, хто вірить у Бога. Розумне було слово грека, який не дався затуманити екуменізмом, але ролю московської делеґації визначив дослівно: „Її завдання — виконати пресію на французьких прелатів перед Олімпіядою".

Після наступного продовження Краснова, в якому він розказував кого і як приймають до священичих семінарій, виступив Пєр Емануель, який заявив, що погоджується з о. Лєльонґом, бо це „братні церкви" і т. д. Зате докинув, що коли на Заході в церквах „склєроза", то саме на Сході — „рехристиянізація", а всі переслідування тільки скріплюють віру. І врешті, після довгих оповідань Ґорбанєвської і Ходоровичевої, про московських в'язнів, подаючи включно їхні приватні і таборові адреси, а навіть телефони, — дали слово Л. Плющеві, на що тільки й чекали французькі журналісти, бо коли він закінчив, то заля спорожніла наполовину.

Наш земляк не розводився над подробицями. „Ситуація в Україні куди страшніша як те все, що ви тут чули. УКЦерква взагалі заборонена, вона „катакомбна", при чому український вірний терпить перш за все тому, що він українець. УАПЦеркву знищено ще у 30-их роках. Це супроводиться тотальним знищенням української культури. Це ґеноцид і етноцид. Якщо московських священиків переслідують, то це тому, що деякі не хотять співпрацюють з КҐБ, бо ті, хто співпрацюють, то мають і далі свої парафії. А українських священиків просто вбивають, як, наприклад, о. Луцького, якого повісили, а о. Лучкова — зарізали. Та й не тільки священиків. Найбільше вбивають баптистів саме в Україні. Про двох музик свідчили дві жінки-дисидентки: Надія Світлична і Раїса Мороз. Це не випадок, що замучили Івасюка, та судять за „ґвалт" Миколу Горбаля. Ще в часі голокавсту України повбивали 250-300 українських кобзарів, бо вмирало голодовою смертю 6 мільйонів селян, а кобзарі це бачили й оспівували. 90 відсотків інтеліґенції винищено, щоб провести тотальну русифікацію — вона сто разів гірша від царського указу 1876 року. Поставити пам'ятник Шевченкові у Парижі, коли в Україні забороняють його святкувати, та ще й біля самої католицької церкви, яку в Україні „зліквідували", — це такий цинізм, якого світ не бачив".

Литовець Петравскас застерігся, що не може дорікати Франції, яка не визнала Литви за її самостійности, але вона існує всупереч совєтській окупації. Тепер ідуть переслідування тих 45 литовців, які підписали декларацію у 50-річчя німецько-совєтського пакту. Її підтримали Сахаров і Ґінсбурґ. Проте вони теж уважають, що треба для самостійности Литви — „меморандум"... На запитання українського студента про історію з італійським священиком, „видвореним" з Москви Ґорбаневская відповіла, що це „не перший чужинець", який заламався", а також висловила жаль, що „закордонні мусулмани не боронять своїх братів в СССР — татар", вони „глухі на терпіння совєтських мусулман".

Голова Равен закрив пресконференцію пригадкою, щоб преса використала цю трагедію віруючих у СССР та додав, що за свою віру терплять там теж і жиди. Поміж документами, які виготовила сама СІЕЛ була історія життя й переслідувань о. Романюка разом з його листом, в якому він пише про „екуменічну конференцію у Найробі, на якій совєтські „священики" говорили тільки те, що їм казало КҐБ, а також найновіше обвинувачення проти Миколи Горбаля.

Роздано теж усім присутнім звернення Т-ва за патріярхат п. з. „Поцілунок Юди". З інших матеріялів найцікавіше було звернення польських і німецьких католиків з Молдавської „республіки" з описом їхніх релігійних переслідувань та прохання про допомогу, адресоване до Папи Івана Павла II-го.

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Микола Ковальський ЕТЮДИ. Поезії. Видавництво „Україна", Ню Йорк, 1978,ст.103. Упорядник і редактор цієї збірки — Микола Степаненко. Гарні ілюстрації (не поданий автор). Портрет поета.

Про свої „Етюди" сам покійний автор Микола Ковальський (1899-1976) писав, що його „тяжко залучити до якогось із „ізмів", до якоїсь школи", бо „писалося протягом майже півстоліття, як відчувалося".В цій збірці „є і клясичні зразки (рондо і тріолети) і зразки вільного віршу і зразки т. зв. „білого, вільного віршу". А далі поет признається, що „шукання ритму — було завданням автора". Різноманітність тематики і різнородність вислову виникли тому, що в збірникові є поезії з 1918 року і... з 1947 р.

Односторінкову сильветку поета дав М. Степаненко. Покійний поет „не мав щастя побачити бодай одну надруковану збірку" своїх творів. Ця збірка вийшла завдяки пожертвам меценатів і приятелів та шанувальників талантів Покійника. М. Ковальський належав до „покоління творців і учасників українського національного й культурного відродження".

А ось зразки його поезій. Перша строфа тріолету:

Цвітуть акації рясні
бентежно-білими
снігами.
Журливо білими рядами
цвітуть акації рясні.
Своїми мріями і снами
шепочуть тайно щось
мені.
Цвітуть акації рясні
бентежно-білими
снігами.

А ось ще вірш із 1937 року під заголовком „Симонові Петлюрі":

Щоб давно згоїти
Полтавську рану,
Тебе дала Полтавськая
земля.
І проти стріл ворожої
омани
поставив Ти озброєне
ім'я.

У світлі куль, у гуркоті
гарматнім
сталевий погляд Твій
розкраяв ніч.
В борні за Край,
у здвизі маєстатнім
Твоє ім'я — було
побіди клич.

З вінцем терновим
і з чолом кривавим
Петлюра всюди — в серці
й на мечах.
І став Ти знову в полум'ї
заграви,
Щоб славою прокласти
волі шлях.

Один розділ поезій називається „Ритм". Ось його перша строфа:

Прозора чиста самота,
моя товаришко незмінна
Прийми в обійми й
запали
далекі заграви в очах.

Микола Ковальський був дійсним поетом, але життя вимагало від нього не тільки поезій, і він служив Україні, як цього вимагало життя, на рідній землі й на еміґрації, а поезією займався у вільних хвилинах від громадської й політичної праці, як це бачимо з його „Етюдів".

Гаврило Гордієнко, ПІД ЩИТОМ МАРСА Спогади, том 2-ий. Мої Подєбради (1922-1931). Філядельфія, 1977, ст. 232-35 сторінок документів. Мистецьку обкладинку виконав Андрій Мадай. Автор присвятив ці спогади „незабутнім творцям національної культури в Падєбрадах".

Це другий том авторових спогадів, в першому томі він згадував про те, як він жив в Україні, як під час війни дістався був до Туреччини, а звідтам через Румунію й Польщу до Чехо-Словацької Республіки, де в Падєбрадах жив від 1922 до 1931 року. І про цей час Г. Гордієнко згадує в другому томі своєї праці, що її назвав, як і перший том „Під щитом Марса".

Автор твердить, що автори спогадів мають писати про себе, про те, „що чув, що пережив власною особою", а історики-спеціялісти колись „будуть будувати об'єктивний твір — історію".

Г. Гордієнко високо цінить щоденники, він їх писав і дещо з них використав в цих спогадах, тільки дещо, бо багато з них залишив в Карпатській Україні, куди виїхав після закінчення Агрономічного Відділу Української Господарської Академії в ЧСР.

Автор пише про себе і про тих, з якими він зустрічався, і це правильно, але він себе не вихваляє, як це роблять деякі автори своїх спогадів. Він додав документи, з яких видно, що він правду написав про успіхи в студіях.

(Закінчення на стор. 4)

Марта Тарнавська

КЛЮЧІ ДО СКАРБНИЦІ ДРУКОВАНОГО СЛОВА

(3)

Про українців Винниченка й Антонича теж чимало написано, але за вийнятком кількох статтей у реєстрах загально-американських чи міжнародних індексів — про більшість цих матеріялів можна довідатись лише шляхом усного переказу від живих ще експертів-літературознавців, що спрямовують молодого докторанта до джерел на основі своєї неповної вже і непевної пам'яті. Чи треба казати скільки часу доведеться витратити молодому дослідникові, щоб встановити потрібні йому контакти, щоб здобути цю необхідну інформацію? І як йому дізнатися, хто саме є ці експерти, що тримають у пам'яті ключі до таємниць друкованого слова?

Приклад навмисне взятий з літератури. А літературознавство і мовознавство завдяки бібліографуванню в MIA INTERNATIONAL BIBLIOGRAPHY — бібліографуванню не досить об'єктивному у своїй селекції, але все ж дуже обширному — у значно кращому положенні, як інші українознавчі дисципліни. Українські журнали поза межами України друкують чимало цікавої публіцистики та серйозних дослідчих праць з історії, економіки, політичних наук, мистецтвознавства... Для невтаємниченого дослідника, одначе, все це — „terra incognita". На полицях в університетській бібліотеці можуть стояти оправлені річники „Сучасности", „Українського історика", „Києва", „Нотаток з мистецтва", і може в якомусь числі з-перед десяти років і була друкована потрібна нашому дослідникові стаття. Та він про неї не знає. Докторант, що має обмежений час для написання своєї дисертації, не може собі дозволити на люксус переглядання цілих річників усіх можливих журналів. Брак бібліографічних ключів до літератури і брак доступу до джерел найчастіше веде — до зміни теми. Чи буде несподіванкою, коли наш докторант замість Антонича чи Винниченка вибере Ґомбровіча або Мандельштама? Замість Курбаса — Станіславського? Замість Драгоманова, Липинського, Донцова — Бакуніна, Чернишевськогоабо Троцького? Не дивуймося, що в американських університетах небагато появляється праць на українознавчі теми. Не дивуймося, коли праці, що таки появляються вряди-голи, цитують як джерела переважно англомовну або совєтську літературу. Ми звикли у всьому добачати далекосяглу руку наших геніяльних (бо згідно з фолкльором — всемогучих!) „вороженьків", але чи треба більшого ворога, як наше власне недбальство і легковажне трактування наших найперших пріоритетів — науки і культури?

Якщо ми хочемо, щоб публіцистика і дослідчі праці друковані в українських періодичних виданнях поза межами України мали будь-який вплив на формування думки, якщо хочемо, щоб їх читали і ними користувалися не лише сьогоднішні нечисленні читачі, але й серйозні дослідники в майбутньому, ми мусимо подбати вже тепер про реєстр цих матеріялів у бібліографічних покажчиках. Якщо цього не буде, вся наша публіцистична метушня залишиться тільки — парафразуючи назву поетичної збірки молодої західньоевропейської української поетки — немов „наш слід на воді".

ЛАСТІВКИ, ЩО ЗАПОВІДАЮТЬ ВЕСНУ

Були вже в нас деякі спроби бібліографування української періодичної літератури. Велика праця Романа Вереса INDEX OF THE UKRAINIAN ESSAYS IN COLLECTIONS, PUBLISHED OUTSIDE THE IRON CURTAIN (ANN ARBOR, UNIVERSITY MICROFILMS, 1967) реєструє деякі статті із журналів, але це передусім покажчик до статтей і праць у збірниках, альманахах та інших серйозних виданнях. Окремими виданнями появилися праця Осипа Данька THE ANNALS OF THE UKRAINIAN ACADEMY OF ARTS AND SCIENCES IN THE UNITED STATES. INDEX. VOLUMES 1-10 (1953), 1951-1963 — покажчик змісту перших десяти томів Анналів УВАН та тематичний покажчик до журналу UKRAINIAN QUARTERLY за перше десятиліття його існування (1944-1954). Все це дуже похвальні, але, на жаль, спорадичні відрухи, що їм бракує послідовного продовження. Все ж таки, про зріст зрозуміння для справ бібліографування і про відчуття практичної потреби того рода покажчиків свідчить, наприклад, факт, що „Український Православний Календар" надрукував у своєму 1978 виданні кумулятивний покажчик матеріялів за роки 1951-1975, а в 1979 річнику „Покажчик журналу Українське Православне Слово" за роки 1950-1974. Це важливий позитивний крок уперед і приклад, що його варто наслідувати іншим видавцям.

Незвичайно важливою і радісною подією 1979 року була поява першого випуску покажчика, що має назву THE UKRAINIAN AMERICAN INDEX і що є літописом статтей друкованих в англомовному тижневику THE UKRAINIAN WEEKLY. Індекс цей — окрема малого формату книжечка на 88 сторінок — реєструє матеріяли 50 чисел „Українського тижневика", що появилися в 1978 році. Упорядкуванням цього покажчика є Христина Л. Винар, а видавцем Українська Дослідча Фундація (UKRAINIAN RESEARCH FOUNDATION) в Енґелвуд, Колорадо. Індекс підготовлений фахово й солідно, а найважніше — він заповідається, як періодична щорічна публікація, хоч покищо не обіцяє ще ретроспективного бібліографування давніших річників. Чи не занадто претенсійна назва для покажчика, що бібліографує один тільки тижневик? Не думаю. Назва звертає увагу на незаперечний факт, що індекс цей може служити орієнтаційним ключем теж і для актуальних біжучих матеріялів, що більш-менш у цей же час друкувалися і в українськомовній пресі, зокрема ж у „Свободі". Отже це справді літопис українського життя в Америці. THE UKRAINIAN AMERICAN INDEX — це тематичний покажчик. Під предметними гаслами (упорядкованими в поазбучному порядку) в короткій лаконічній формі подана квінт-есенція газетної новинки чи статті та відклик до дати і сторінки тижневика. Наприклад, під гаслом „ACHIEVEMENTS" знаходимо 16 окремих інформацій про персональні осяги українців, що їх віднотував тижневик у 1978 році. Є тут, наприклад, такий запис: „Dragan-Krawciw appointed chief, Voice of America, Ukrainian service (photo); Terpak now deputy chief, USSR Division: Feb. 12, p. 2".

Цей приклад показує, що сам покажчик, на взір NEW YORK TIMES INDEX подає інформацію про подію і дату; в окремих випадках ця інформація може бути вистачальною сама по собі; без того навіть, щоб читати цілу новинку у вказаному числі газети. Під гаслами „Dragan-Krawciw", „Terpak", „Voice of America" вістка повторена знову. Якщо хочемо довідатись, що писав „Український тижневик" в 1978 році про мистця Гніздовського, або про фільм „Голокавст", або про „Менор Джуніор коледж" — індекс дасть нам відповіді на всі ці питання. Найширше й найповніше охоплені індексом новинки і статті про людські права і дисидентський рух в Україні. Деякі матеріяли реєструються селективно (наприклад, осяги студентів, редакційні статті, льокальні справи УНСоюзу), деякі свідомо не включені взагалі (сторінки для дітей, дописи про родинні і товариські свята).

Найповажнішим, на мою думку, недоліком UKRAINIAN AMERICAN INDEX-у є факт, що в ньому немає іменного покажчика, ні відкликів від імен авторів. Це значить, що прізвище автора і заголовок статті не вистачить, щоб знайти дату числа, в якому стаття була надрукована. Наприклад, статтю Сисина „Russia or Soviet Union" можна знайти тільки під предметними гаслами „USSR" або „Ukrainian studies", але не під „Сисин". Є теж в цьому першому випуску ряд непослідовностей: деякі вісті подані тільки під одним предметним гаслом. Наприклад, факт, що Іванна Рожанковська була перевибрана головою СУА є віднотований під Ukrainian National Women's League of America, а зовсім немає гасла під її прізвищем, ані під „Women". Відклики від одного предметного гасла до другого вживаються часто, але їх потрібно ще більше (напр., конечно треба було пов'язати між собою

(Закінчення на стор. 4)

У Детройті відзначили річниці С. Петлюри, ОУН і ОДВУ

Відділи Організації Державного Відродження України (ОДВУ) та Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України відсвяткували у неділю, 2-го грудня м. р., в залі Українсько-Американського Осередку 100-річчя уродин Головного Отамана Симона Петлюри, 50-річчя ОУН і 50-річчя ОДВУ.

Свято відкрив голова святкового Комітету п. інж. Степан Білий, коротко накресливши значіння святочного відзначення великих дат у нашій визвольній боротьбі.

Доповідь „до Сотих роковин народження Головного Отамана Симона Петлюри" виголосив проф. Михайло Смик, головно зупиняючись на біографічних даних та великих заслугах Головного Отамана для українського народу.

Відзначуючи 50-ліття Організації Українських Націоналістів, ред. Михайло Бажанський подав у черговій доповіді перебіг розвитку ОУН та величезний вплив Організації Українських Націоналістів на масове збудження національної свідомости українського народу.

Третю і останню доповідь „До 50-ліття Організації Державного Відродження України" прочитав інж. Євген Кульчицький вказуючи на важливу працю цієї заслуженої організації, яка завжди керувалася загально українськими ідеями та підтримувала інші українські організації, ніколи не виявляючи претенсій на домінантність у нашій громаді.

Доповіді переплітано виступами ансамблю бандуристів під мистецьким проводом Петра Китастого. Треба признати, що підібрання пісень і виконання було чудове. Репертуар дуже відповідний для такого роду свята складався із патріотичних і бадьорих. Петро Китастий, Юліян Китастий, Павло Писаренко і Михайло Сердюк проспівали при акомпан'яменті бандури „За республіку народну" (Музика майже до всіх пісень Григорія Китастого), „Марш Україна", „Пісня про партизанку Оксану" зі сольоспівом Петра Китастого, „Карпатські січовики", „Ой умер козаченько", „Полтавський марш", „Вже більше літ двісті"—заспівував Михайло Сердюк, і вкінці — „Запорізький марш" із старовинними кобзарськими варіяціями.

Кожну пісню присутні нагороджували бурею оплесків, бо слухати співу наших бандуристів, це справжня душевна насолода.

Відома нашій громаді артистка п-ні Бранка Кривуцька прикрасила Свято мистецьким виконанням деклямації П. Тичини „Золотий гомін". Її виступи на наших імпрезах завжди побажані і високо оцінювані.

Кінцеве слово припало п. Любомирові Татухові. Програму закінчено відспіванням „Ще не вмерла Україна".

В. Мушинська

Детройська метрополія вшанувала пам'ять композитора В. Івасюка

Дня 2-го грудня, м.р., у залі Українського Культурного Центру, в Воррені, Міч, відбувся вечір, присвячений пам'яті композитора Володимира Івасюка, якого в квітні, ц.р., жорстоко закатувала КҐБ на західньо українських землях.

Вечір відбувся заходами місцевого Відділу ОЖОЧСУ, який на цю каденцію очолює п-на Віра Куца. У вечорі взяли участь широкі кола українського громадянства, в тому поважна кількість молоді.

Вечір відкрила й ним проводила п-ні Катерина Потапенко. Доповідь про самого композитора виголосила п-ні Мирослава Ласовська-Крук, яка з дуже скупих інформацій зуміла створити цікаву життьову сильветку про життя й творчість композитора. Володимир Івасюк, уродженець зеленої Буковини. Походив з освіченої родини. Мати учителька, а батько письменник і викладач української мови і літератури на Чернівецькому Державному університеті. Не виключене, що серце композитора, вже в батьківському домі запалало любов'ю до свого народу. Він залишив по собі багату музичну спадщину, яку зумів створити за час свого короткого, бо заледве 30-ти річного життя. Складав мелодії до українських пісень та творив свою власну музику, що була віддзеркаленням душі його народу. Творив виключно українську музику, а на пропозицію, укладати музику до російських пісень, відмовлявся. Це й було причиною його передчасної смерти з рук горезвісного КҐБ.

Друга прелеґентка, п-ні Дарія Рихтицька, на канві минулого змалювала теперішній стан на Україні, де ведеться героїчна боротьба українського народу проти окупанта. Дальше вона цитувала уривки з найновішої поетичної творчости з України, в якій працівники пера висказують глибокий жаль з приводу передчасної смерти композитора.

У мистецькій частині вечора організатори дали змогу присутнім познайомитись зі зразками музичної творчости композитора. Оля Денисенко і Маріянна Джозвяк, члени місцевої Капелі Бандуристок, при музичному супроводі членів молодечої оркестри „Каменярі", а саме братів Андрія і Юрія Стасівих та Мирона Скорупи, з глибоким відчуттям відспівали такі улюблені пісні, як: „Червона Рута", „Водограй" та „Я піду в далекі гори", а які публіка сприймала рясними оплесками.

Сцену прикрашено портретом композитора Івасюка, роботи молодого мистця Володимира Грушкевича, а побіч нього видніли фотографії із багатолюдного похорону.

Відспіванням „Не пора, не пора"... цілої авдиторії закінчено цікаву та культурну програму вечора.

По закінченні програми пані з ОЖОЧСУ гостили присутніх кавою і солодким, чим дали змогу в приємній і милій атмосрері дальше продовжувати вечір. Вечір цей був тим більш приємним, бо відбувся він у власному домі, який збудовано з ініціятиви Організацій Українського Визвольного Фронту, а який несповна рік тому передано в користування українській громаді.

Було б побажаним, щоб такі культурні вечори відбувались частіше, бо вони причиняються до пожвавлення нашого громадського життя, а саму громаду активізують в боротьбі за права українського народу до волі.

Микола Кавка

ГРОМАДА ВШАНУВАЛА...

(Закінчення зі стор. 1)

„Плем'я Качмарів" — діти і внуки ред. Василя і пані Наталії Качмарів при окремому столі під час ювілейної зустрічі для вшанування їхніх батьків.

Головну доповідь про Ювілята: про його життя від хлоп'ячих років, про його науку в школі та, зокрема, про його участь і ролю та великі заслуги в націоналістичному і патріярхальному рухах виголосив д-р Володимир Пушкар, краян-перемишляк, та один із найближчих друзів і співробітників. У дальшому Ювілята вітали, з'ясовуючи його великі заслуги для організаційно - ідейного оформлення українського націоналістичного руху на пості редактора єдиної леґальної української націоналістичної газети „Український Голос" у Перемишлі в 1930 роках та про його провідну ролю в зорганізованому українському націоналістичному русі УВО-ОУН, що пов'язане з арештами, судами і засудами та ув'язненням — про що згадували зокрема, вітаючи Ювілята і його дружину та родину — „перемишляки" Роман Лапичак, д-р Мирослав Прокоп і д-р Степан Галамай, який також передав Ювілятові особисте привітання від Голови Проводу Організації Українських Націоналістів п. Ярослава Стецька, а про ініціятиву і рішальну ролю в започаткуванні 15 років тому і дальшому оформленні та розвитку українського патріярхального руху згадували, вітаючи Ювілята і його родину, зокрема пані Рома Гайда член Крайової Управи Українського Патріярхального Т-ва в ЗСА, мгр Ярослав Щербанюк, голова нюйоркського Відділу цього Т-ва, великий ентузіяст і подвижник патріярхального руху д-р Роман Осінчук та д-р Зєлик. Пані Галя Загайкевич-Мельничук, дочка одного з найвидатніших діячів Перемищини та великого друга Ювілята, прочитала присвячений Ювілятові зворушливий есей.

Відповідаючи на привітання, Ювілят зацитував слова Слуги Божого Андрея Шептицького про незнищимість нашої Церкви і нав'язуючи до тих слів говорив про головний мотив і рушійну силу започаткування зорганізованого раніше націоналістичного і від 15 років патріярхального руху: любов до свого народу та бажання поліпшити його долю. Ювілят вважає патріярхальний рух за найбільшу українську ідейну силу в світі сьогодні і поставив собі за чергове завдання написати історію того руху.

Після виступу Ювілята, д-р В. Палідвор та члени Комітету вручили йому подарунок: малюнок-образ „Крилос" у виконанні мистця Едварда Козака.

На закінчення дочка Ювілята Ляриса в імені родини подякувала Комітетові і громаді за те, що до свідомости дітей про доброго батька додали це свідомість про доброго і заслуженого громадянина. Проведеною о. крилош. Л. Мудрим молитвою та знову многоліттєвієм закінчено цю ювілейну зустріч.

ЗАЯВА

В щоденнику „Америка" з 11 вересня 1979 р., як теж в щоденнику „Свобода" з 13 вересня 1979 р. і в англомовній частині „Юкрейньєн Віклі" з 30 вересня 1979 року було поміщено без підпису, або за криптонімом УАМН інформацію про створення нової української медичної організації п. н. „Українська Академія Медичних Наук". Головна Управа Українського Лікарського Товариства Північної Америки доводить до відома українського громадянства, та всіх зацікавлених, що названа нова організація є ділом приватної людини чи людей і не має ніякого відношення до Українського Лікарського Товариства Північної Америки. Головна Управа УЛТПА, яке діє вже близько тридцять років, пригадує при цій нагоді, що наша організація є не лише громадсько-становою, але теж науковою. Свої статутові наукові обов'язки УЛТПА виконує силами своєї окремої Наукової Комісії в склад якої входять українські науковці-лікарі, члени медичних факультетів найбільш престижевих американських чи канадських університетів і медичних шкіл. Наукова Комісія УЛТПА організує реґулярно краєві та міжнародні наукові з'їзди і має право надавати офіційні, професійні медичні кредити. Українське Лікарське Товариство Північної Америки, як наукова організація видає безперебійно з великим накладом праці і грошей, одинокий в цілому світі український науковий медичний журнал „Лікарський Вісник", як теж близько тридцять років гідно репрезентує український лікарський світ перед американськими і канадськими урядовими чинниками.

Д-р Мирослав Харкевич, *Голова УЛТПА*

Д-р Мирослав Коленський, *Секретар УЛТПА*

Д-р Василь Трухлий *Голова Контрольної Комісії УЛТПА*

Д-р Тома Воробець *Голова Товариського Суду УЛТПА*

Відбулася пресова...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

сил в змагу за розвал останньої імперії в історії людства — СССР; 2. негайне відкинення в американському Сенаті т. зв. САЛТ II; 3. бойкот московських Олімпійських Ігрищ; 4. впровадження вжіх можливих економічних і торговельних санкцій проти СССР, включно з економічною бльокадою та з негайним перерванням існуючих т. зв „торговельних кредитів".

З огляду на численну присутність міжнародної масової інформації, слід ствердити, що пресова конференція була успішною. Виявляється, що перестороги АБН-у в минулому тепер явно оправдуються, бо навіть такі, мовляв, гострі пропозиції АБН-у, як запропонований бойкот московської Олімпіяди, вже тепер конкретно береться під увагу в іноземних державницьких колах. Як це вже загально відомо, німецький консул до НАТО запропонував такий гострий крок, закликаючи до такого бойкоту всіх волелюбних народів. Тому, під сучасну пору, українська діяспора, під проводом АБН, мусить підтримувати та всіма зусиллями підсилювати такі здорові течії у світовій політиці.

ЗСА ПОЧИНАЮТЬ...

(Закінчення зі стор. 1)

обмеження в ділянці високої технології, до цього, мабуть, також не дійде.

Один американський дипломат заявив, що так як сьогодні маються справи, на протязі 6-ох місяців — ніякі торговельні трансакції поміж ЗСА і СССР не відбуватимуться.

Крейґ Вітні вкінці стверджує, що від 1978 року, тобто від часу коли судили совєтських дисидентів, арешту американського підприємця за зловживання валютою, обвинувачування американських журналістів за передавання перебігу процесу над дисидентами Грузії, чи потурбовання американських дипломатів — останні події викликали найбільше напруження поміж американським і совєтським урядами. Вправді, життя чужинців в СССР проходить без ніяких змін, але це можна приписати цьому, що совєтська бюрократія покищо не підвелася від святкувань Нового Року, — пише американський кореспондент.

Вшановуючи пам'ять нашої Дорогої і Незабутньої Приятельки

бл. п. Софії Яремкевич

складаємо 50.00 дол. на Українську Музичну Фундацію.

Юлія ЖУК, Люба, Радослав та Іриней

Вшановуючи пам'ять нам Дорогих і Незабутніх

бл. п. Адріяна Лапичака

і

бл. п. Михайлини Мосори

складаємо 50.00 дол. на Український Вільний Університет.

Люба, Радослав, Іриней і Юлія ЖУК

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п. інж. БОГДАНА БІЛИНСЬКОГО

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в суботу, 12 січня 1980 р., о год. 7:30 ранку в соборі свв. Володимира і Ольги в Чікаґо, Ілл.

Приятелів і Знайомих про молитву за спокій душі Покійного просить —

ДРУЖИНА з ДІТЬМИ і ВНУКАМИ

Рік дитини в Боффало

З приводу Міжнародного Року Дитини українські діти з Боффало й околиці об'єднаними силами влаштували власний, з багатою і ефективною програмою, фестиваль, що відбувся у неділю, 18-го листопада м.р., в залі української православної церкви.

У підготові Дитячого фестивалю не обійшлося, очевидно, без допомоги старших. Перш за все слід підкреслити, що від них вийшла ініціятива влаштувати на терені Боффало відповідну імпрезу з нагоди Міжнародного Року Дитини. Думав про цю імпрезу Батьківський комітет при „Рідній Школі", думав і Союз Українок, який — зрештою — був зобов'язаний обіжним листом своєї Централі таку імпрезу влаштувати. Остаточно реалізація цієї справи припала Союзові Українок. За старанням обидвох Відділів СУА у Боффало 49-го і 97-го скликано представників місцевих організацій на спільну нараду, в перебігу якої створено Діловий комітет під патронатом УККА, з відповідними секціями і визначено в загальних рисах характер імпрези. Координатором праці окремих секцій стала мґр Ірина Дорощак.

Для створення відповідної атмосфери поміж громадянами, заарaнжовано кілька звернень по радіо на Українській Радіопрограмі Василя Шарвана. Автори звернень немало причинилися своїм авторитетом до популяризації справи Року Дитини і тим самим до популяризації Дитячого фестивалю. По радіо виступали: о. д-р Павло Івахів, парох церкви св. о. Миколая, о. Богдан Сенцьо, настоятель церкви св. Тройці, Надія Пікас і Ярослава Борачок, голова 49-го Відділу СУА.

У день імпрези відслужено св. Літургії по українських церквах Боффало й околиці. В день перед фестивалем старша молодь — учні середніх і вищих шкіл, зайнялися роздаванням, на вулицях для прохожих мешканців міста, летючок в англійській мові з відповідним до справи змістом.

Програму Дитячого фестивалю виконала дітвора й молодь — віком до 14 року життя. Виконавці виступали індивідуально, або гуртками. Виконавцями були: „Світлички" 97-го Відділу СУА, учні щоденної школи св. о. Миколая, учні суботньої школи українознавства — „Рідної Школи", учасники музичних курсів Теодосії Депутат і Ксені Депутат (курси існують окремо), діти згуртовані в молодечих організаціях — Пласт і СУМ-А, діти згуртовані в самостійних гуртках; у танцювальному гуртку „Калина" під проводом Лідії Стеценко і в музичному гуртку „Лицарі України" під проводом інж. Миколи Стеценка.

Програму розпочали діти „Світлички" під проводом Лідії Цьолко. Згодом були ще такі групові точки: Учні „Рідної Школи" проспівали декілька пісень, до однієї з них акомпаньював учень Марко Плешкевич і виконали збірну декламацію. Учні щоденної школи св. о. Миколая під проводом учительки Олександри Коновки виконали монтаж — складений із пісень та віршів. Танцювальний гурток СУМ-А — під проводом Анни Тупицької продемонстрував три танці. (Саме в часі, коли робився цей допис, громада в Боффало боліє над великою втратою, бо дня 11-го грудня 1979 р. відпровадила на вічний спочинок бл. п. Анну Тупицьку, яка померла на 32-го році життя — 8-го грудня 1979.

Коли ми вже при танцях, то згадаємо і про танці гуртка „Калина". Пластові належали дві точки: новацтво виконало монтаж з пісень і віршів, а юнацтво витупило із збірною декламацією. Новістю на нашому терені є музичний гурток „Лицарі України", який виконав три мелодії. „Лицарі України" — це незвичайно цінне надбання.

Назвати виконавців збірних виступів — важко. Можливим є це зробити при переліку сольових точок, чи дуетів: Промову сказав учень школи св. о. Миколая Зенон Войчак мова й дикція у нього — гарні. Соня Плешкевич і Рената Бейгер виступили з деклямаціями. Рената виступила із віршем, що його сама написала. Катруся Пистрак і Олеся Войчак — це виконавці сольових точок на піяно. Петрусь Тютюнник виконав мелодії на акордеоні. При кінці переліку сценічних точок згадаємо про дует братів Мирона й Юрія Депутатів, які проспівали дві пісні під власний акомпаньямент гітар. Сценічними виступами керувала член Комітету Неоніля Стецьків.

Після сценічної програми відбувся кольоритний показ дитячої ноші під проводом Оксани Михаськів. Народну ношу демонстрували самі діти.

Окремо слід згадати незвичайно багату виставку дитячик рисунків і вишиваних речей. Організатором виставки була Ольга Алекевич-Лавні.

З імпрезою були зв'язані: виграша, продаж книжок для дітей і буфет. Сцену для фестивалю оформив ефективною символічною декорацією мистець Мар'ян Борачок.

Хоча ціна вступу на імпрезу була мінімальна, то прихід був не такий то малий 251.29 дол. Комітет на своєму ліквідаційному засідані вирішив повернути ці гроші в певній формі дітям, щоб частинно спонзорувати дитячу оперу „Коза Дереза", або фільм „У Тітки-Квітки".

Михайло Лоза

КЛЮЧІ ДО СКАРБНИЦІ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

відкликами „See also" такі гасла як „Holocaust" (film)" та „Jewish-Ukrainian relations" та дати відклик „See" від „Ukrainian-Jewish relations" до „Jewish-Ukrainian relations". . Це лише приклади для легшого зрозуміння проблеми. Таких ситуацій в індексі чимало. Є теж деяка кількість типографічних та інших помилок. Все, однак, речі, що їх можна виправити в наступних випусках і вони зовсім не поменшують важливости цього піонерського видання. THE UKRAINIAN AMERICAN INDEX заслуговує на всебічну підтримку: його конечно треба не лише втримати і продовжувати, але поширювати й удосконалювати.

МОЖЛИВОСТІ І РЕКОМЕНДАЦІЇ

Поява „Українсько-Американського Індексу" і його практичне використання в майбутньому, маю надію, дадуть поштовх і заохоту до інших проєктів бібліографування української періодики. При добрій волі, при повному зрозумінні важливости бібліографічної праці багато чого можна перевести в життя і навіть поступово почати здійснювати те, що донедавна здавалося нездійсненим. Ідеал, що до нього треба змагати — це три регулярні річники бібліографії: 1/ бібліографічний покажчик надрукованих у біжучому році книг (на взір „Річника української бібліографії" Осипа Данька і Мирослава Лабуньки, видання УВАН, що появився, на жаль, за один тільки рік — 1957); 2/ бібліографічний покажчик-літопис статтей та інших матеріялів друкованих в українських та українознавчих журналах та збірниках і 3/ покажчик-індекс до газетних статтей та новинок „Свободи" — на зразок вже існуючого Ukrainian American Index-у.

Того роду проєкти, зрозуміла річ, вимагають фондів і субсидій. Було б ідеально, якби всю таку бібліографічну роботу міг взяти на себе якийсь один бібліографічний центр або якесь видавництво, і здобути потрібні для цього фонди від громадських і державних чинників. Вірю, що при добрій організації це діло буде здійснене, хоч і не дуже легко. Проте, справу бібліографування української періодики можна починати і на скромнішу скалю, не відкладаючи, вже тепер. Більше уваги цьому важливому питанню, більше наполегливого труду в цьому напрямі і зовсім невеликі кошти можуть принести величезні позитивні наслідки. Передусім, всі серйозні періодичні публікації повинні подбати про те, щоб їхні матеріяли були зареєстровані в існуючих уже американських чи закордонних покажчиках. Варто видавцям поцікавитись тим, які бібліографічні покажчики існують та які в них стандарти селекції. Висилка безкоштовних примірників редакціям бібліографічних індексів (а часом і членам редакційних комісій, що вирішують про включення нових журналів) та особисті контакти з цими редакціями можуть принести бажані наслідки.

2. Українським бібліографам і дослідникам і всім зацікавленим бібліографічною справою варто включитись у бібліографічну роботу стандартних американських індексів та дбати про те, щоб україніка була там репрезентована гідно і безсторонньо, нарівні з іншими предметними категоріями.

3. Видавці поодиноких українських журналів і збірників повинні припильнувати, щоб їхнє власне видання мало раз на кілька років тематичний кумулятивний покажчик, а принаймні кумулятивний покажчик змісту. Видавцям треба звернутися за порадою до фахівців-бібліографів, але саму працю бібліографування матеріялів могли б на основі схем і директив виконувати під фаховим наглядом студенти, пенсіонери, чи інші оплачені або навіть добровільні працівники. Уявім собі такі зовсім реальні можливості:

а) Якби так, наприклад, фахівці опрацювали схему й інструкції для бібліографування статтей „Свободи", а Український Народний Союз, замість роздрібнювати стипендії по 100 дол. на особу, встановив своєрідний „work-study" для студентів і за скромну оплату, плюс двомісячний побут на Союзівці, вимагав комплекту бібліографічних карток для одного чи двох річників „Свободи"...

б) Якби так Український Вільний Університет та Український Католицький Університет пропонував своїм магістрам чи докторантам вибирати темою своїх праць реальні бібліографічні проєкти, такі як, напр., анотований бібліографічний покажчик „Сучасність", „Київ" чи „Визвольний шлях" за весь період їхнього існування, або принаймні власних видань УВУ чи УКУ...

в) Якби так якийсь український меценат уфундував стипендії-нагороди за опрацювання бібліографічного покажчика до якогось українського журналу (на зразок конкурсів, що їх для збирання україніки з англомовних газет уфундувала Маруся Бек)...

Ці проєкти здійснимі і навіть не надто коштовні. Треба тільки справжнього зрозуміння для цієї важливої справи, доброї волі та свіжої ініціятиви свідомих своєї відповідальности перед історією громадян.

Спостерігаючи здобутки інших народів, бачимо якими трудними колективними зусиллями будуються фундаменти світових культур. Бібліографічна робота — це цеглини міцних фундаментів для великої будови — науки і культури. Хмародерам потрібні залізобетонні основи, на пісках, без глибоких фундаментів, можна ставити тільки дерев'яні халупи.

(Кінець)

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Д-р Андрій Л. Казанівський — новий український лікар в Чікаґо

Люба та д-р Андрій Казанівські

Приємно є нам поділитися доброю новиною, що д-р Андрій Любомир Казанівський закінчив медичні студії у Чікаґському коледжі остеопатичної медицини і 3-го червня ц.р., одержав диплом доктора та був вирізнений окремою грамотою за працю на хірургічному відділі.

Д-р Андрій є сином п-ва Ореста і Сусанни (з Турченюків) Казанівських, відомих і діяльних громадян у українському Чікаґо.

Андрій покінчив одну із кращих середніх шкіл „Фенвік", що її ведуть отці Домінікани в Овк Парку, Іллінойс, та Курси Українознавства з матурою в школі т-ва Учительська Громада при катедрі св. Миколая в Чікаґо.

Вищі студії від покінчив на Іллінойському університеті, здобувши диплом стислих наук з почесним вирізненням, а рівночасно одержав диплом із студій українознавства на цім же університеті.

Крім науки і студій, Андрій брав активну участь у Пласті як новак, юнак, старший пластун і виховник. Належав він також до хору „Дніпро" і є членом Братства Молоді свв. Бориса і Гліба при парафії свв. Володимира і Ольги в Чікаґо.

Будучи в українському Пласті, Андрій познайомився із гарною пластункою і студенткою Любою Малецькою, і відтак вони одружилися у день перед його лікарською ґрадуацією.

Торжественне вінчання відбулося в катедрі св. Отця Николая, яке довершили о. прелат Ярослав Свищук та о. Роман Кисілевський при численній присутності близької і дальшої родини п-ва Казанівських та Малецьких. Спеціяльно на його вінчання та ґрадуацію приїхали його бабуся, тета і вуйко Торченюки з Канади.

Велике і гарне весільне приняття відбулося у Генрініс О'Гера Інн при численній участи родини і гостей.

На другий день по весіллі, 3-го червня, відбулася величава ґрадуація д-ра Андрія в каплиці Рокефелера при Чікаґському університеті. Вуйко Андрія, д-р Григорій Щербанюк, як лікар в родині, брав активну участь у цій церемонії та наложив йому ґрадуаційну відзнаку. Після ґрадуації відбулася спільна знимка та родинне приняття в домі п-ва Малецьких.

Тепер молодята мешкають близько медичної школи, де Люба почала медичні студії а д-р Андрій відбуває свою лікарську практику (інтернішіп) у Медичному Остеопатичному Центрі. В його плянах — спеціялізація у загальній медицині.

Д-р Андрій та його дружина Люба є членами Медичної Громади при УЛТ—ПА.

На закінчення висловлюємо велике признання і пошану їхнім батькам, що зуміли так гарно і в українському дусі виховати і повінчати своїх дітей, сподіваємося теж, що молодий колеґа, д-р Андрій Казанівський та його дружина Люба, яка також студіює медицину, здобудуть якнайкращі успіхи та заживуть щасливим родинним життям.

Родина д-ра Андрія Казанівського є членами 472-го Відділу УНСоюзу в Чікаґо.

д-р Павло Пундій

УКРАЇНСЬКІ НАУКОВЦІ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

чались успіхом, бо не враховано специфічних вимог, що їх ставить Перевірча Комісія Нобелівських Нагород до кандидатів. Володимир Т. Жила доповідав про „Свинську Конституцію Івана Франка". Прелеґент зазначив, що цей твір сповнений гострої соціяльної сатири і друкувався теж і в іншомовних періодиках того часу. На тему „Релігійні мотиви в поетичних творах Івана Франка", на яку мав доповідати Петро О. Бабяк (Колорадський університет у Болдері) був зачитаний як заголовок, через його неприсутність. Рівнож із доповіді Василя Лева (Український Католицький Університет, Рим) „Іван Франко та польські позитивісти" предсідник прочитав тільки вступ, бо сам доповідач був перешкоджений. Анна Бойцун, (редактор „Америки") накреслила постать Івана Франка, як назвознавця „Іван Франко як ономатологіст".

Цю сесію закінчив Яр Славутич темою „Іван Франко як інтерпретатор Шекспіра". В цій доповіді прелеґент також представив погляди Івана Франка, який определив місце творчости Шекспіра в світовій літературі. Крім двох сесій, вповні присвяченій українській тематиці, вона побутвала теж на інших сесіях. На сесії „Слов'янська післявоєнна драма" Володимир Карпинич (Вілкіс коледж, Па.) говорив про Миколу Зарудного — модерного совєтського українського драматурга". Вірджінія Беннет (Каліфорнійський університет, Дейвіс) зачитала доповідь „Революційний романтизм в Україні: короткі оповідання Миколи Хвильового". Слід згадати, що однією сесією керував Альберт А. Кіпа (Муленберзький коледж , Па.) Слов'янські та Східньоевропейські літератури, а секретарем був Володимир Смирнів (секретарем сесії Слов'янська післявоєнна драма

був Борис Білокур університет Коннектикат-Сторрс), а Наталія Мойл (університет Вірджінії) секретарювала на сесії „Слов'янське Народне Мистецтво".

У той же час у Сан Франсіско проходила конференція Асоціяції Модерних Мов (МЛА). На сесії „Порівняльної Літератури" Елеонора Адамс (Карпинич) доповідала про „Михайла Коцюбинського та Артура Шнітцлера, як імпресіоністів в літературі", цією сесією керував Альберт А. Кіпа. Доповідачка вказала на схожість мистецьких засобів обох письменників, що їм притаманні зокрема імпресіоністичні засоби в зображуванні психічних процесів.

У пересічному, на українських доповідях було 30 осіб. Якщо брати до уваги, що в той самий час відбувалось декілька сесій, та що українські сесії мали високоспеціялізовану тематику в порівнянні з іншими більш загальними сесіями, що притягають різнорідних слухачів. На сесії Української Літератури доповіді виголошувано українською мовою, а дискусія велась по-англійському. На сесії Товариства Івана Франка

мовою спілкування була англійська. Такий підхід до справи мови не міг не заінтересувати мовознавця, якого цікавить двомовність чи навіть багатомовність у практичному приміненні.

Наступне засідання цієї Слов'янської Ассоціяції буде ювілейним (вона була основана в 1941 році). Цьогорічна конференція була доброю підготовою на наступний рік, вона була теж гідним вкладом у репрезентацію української науки на ширшому форумі.

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Щиро твердку, що таких цікавих спогадів, як Г. Гордієнко, давно не читав. Автор згадує про окремі проблеми в коротких уступах, яких в книжці є аж 37. Ось деякі заголовки цих уступів: Чеські Подєбради, Українські Подєбради, Чому аґрономія? Дипломна праця, Танці, часописи, Прилюдні доповіді, Книги, Справи побожні, Театр, Музика, Т.Г. Масарик, Мої дівчата, Моя дівонько, Політика, Портфель...

Автор пише повну правду у своїх спогадах. Він знає, що деякі українці були проти того, щоб організувати другу високу школу в ЧСР, бо вже був Український Вільний Університет в Празі. Ці українці не вірили, що ми зможемо втримати своїми силами свою політехніку.

„Серед українських громадян в Празі нуртувала думка рятувати честь українців й не допустити до організації Академії".

Автор „з віддалі часу" признає тим українцям „щирі наміри", бож не можна підозрівати, що вони мали на думці щось погане.

Сам Г. Гордієнко пише про себе: „Я багато дечого робив і зробив, але сам я на себе не оглядався й багато був би з того позабув, якби не „Посвідка", яку мені видав доцент В. М. Доманицький, з його власної ініціятиви".

„Ми молоді хлопці вийшли з дому боротися за кращу Україну, ніж яка вона була перед тим" — пише автор. Читач побачить, як це робили студенти Академії в Подєбрадах, бо автор цікаво пише про всіх, про професорів і про студентів, не боячися писати інколи і неприємні речі про деяких осіб, навіть дуже „великих". В книжці — 37 світлин.

Адреса автора:
G. Hordienko
577 Geneva Ave.
Philadelphia, Ra.19120

В. Мерещак. ЖЕВРІЮЧА ВАТРА. Поезії. Енн Арбор, Мічіґен. 1979, ст. 227. Фото автора.

Поезії вміщені на сторінках від 5-186, а від 187 до 226 ст. надрукував автор „Листки з життєпису" та ще дещо прозою. Цей життєпис автора дозволяє нам краще зрозуміти його творчість. Йому не вдалося дістатися до гімназії, директор якої його не прийняв як українця. Та він самоосвітою пізнав життя, до якого гартувався і на рідній землі і пізніше в Америці, де його підбадьорював головний пластун Сірий Лев, бо він був пластуном. Володимир Мерещак признається, що „ще з юнацьких днів в нього виникло бажання складати вірші", і пізніше він „торкнувся тих приспаних струн і вони забреніли несміло в його серці".

Автор оповідає своїй рідні, що ніде „нема миліше, як на Україні".

Ми пройшли крізь
ціле пекло,
І крізь врем'я люте,
Щоб свою ту рідну
землю
В горі не забути.

Розкажи ти чесним
людям
Про ті дні відчаю,
Що до смерти будем
вірні
Ми своєму краю.

В. Мерещак цікавиться і праісторією України, він в поезії „Мова" згадує Орія — „родоначальника русів-українців".

Хай Орій, наш батько
любий,
Пращур всього роду,
Під священим сяде
дубом
Зі своїм народом

Читаючи вірші В. Мерещака про УПА, про тяжку працю в німецьких копальнях, про Базар, Крути, про його родинне життя, думаємо, що якби він був дістав повну освіту, то його писання були б дорівнювали творам кращих наших письменників. А тепер він і так заслуговує на подив читача, який у віршах цього автора знаходить відгуки на всі події в Україні в останніх десятиліттях.

Автор не заломився, він вірить, що „клич волі злине з верховин", і „Україна, мов наречена, у щасті привітає нас", бо „ми ще справим перемогу у дідівській хаті".

Адреса автора, де можна купити книжку: Walter Mereszczak, 283 Goff Rd. Wethersfield, CT 06109.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 13-го СІЧНЯ 1980 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Річні загальні збори Т-ва ім. Є. Коновальця 240 Відд., точно о год. 1-ій по пол. в кафетерії школи св. Йосафата в Пармі, Огайо. Проситься всіх членів Відділу прибути та взяти масову участь. — Д-р М. Задойний, предс., М. Кігічак, секр., В. Якима, касир.